

**ZAKON
O MATIČNIM KNJIGAMA**

ZAKON O MATIČNIM KNJIGAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se: nadležnost za vođenje matičnih knjiga, vrste i sadržaj matičnih knjiga, matični registar, upis podataka u matične knjige, upis činjenica u matične knjige na osnovu isprava inozemnih organa, vođenje i čuvanje matičnih knjiga, izdavanje izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga, uvid u matične knjige i korištenje podataka iz matičnih knjiga, obnavljanje matičnih knjiga, upravni nadzor, rješavanje žalbi i prekršajna odgovornost i druga pitanja koja se odnose na matične knjige u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2. (Vrste matičnih knjiga)

O ličnim stanjima građana vode se: matična knjiga rođenih, matična knjiga državljana, matična knjiga vjenčanih i matična knjiga umrlih (u daljnjem tekstu: matične knjige) koje predstavljaju osnovne službene evidencije o ličnim stanjima građana.

U matične knjige upisuju se zakonom određene činjenice o rođenju, državljanstvu, sklapanju braka, smrti i druge zakonom predviđene činjenice, kao i promjene u vezi sa tim činjenicama.

Član 3. (Matične knjige, izvodi i uvjerenja su javne isprave)

Matične knjige, matični registar, izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja koja se izdaju na osnovu matičnih knjiga i matičnog registra su javne isprave.

Podaci upisani u matične knjige i matični registar i činjenice koje se njima dokazuju smatraju se istinitim dok se na zakonom propisan način ne dokaže suprotno.

Član 4. (Zabrana diskriminacije)

Zabranjuje se svaki oblik diskriminacije na osnovu spola, vjeroispovijesti, rasne i etničke pripadnosti, boje kože, jezika, nacionalnog ili socijalnog porijekla, obrazovanja i socijalnog statusa kod upisa i izdavanja izvoda i uvjerenja o činjenicama i podacima iz matičnih knjiga, vođenja upravnog postupka u vezi sa činjenicama koje se upisuju u matične knjige i o drugim pitanjima uređenim ovim zakonom.

Član 5. (Gramatička terminologija)

Gramatička terminologija u vezi sa korištenjem muškog ili ženskog roda za pojmove u ovom zakonu uključuje oba roda.

Član 6.
(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Postupci koji se vode prema ovom zakonu radi utvrđivanja činjenica ili drugih podataka koji se upisuju u matične knjige i u kojima se donose rješenja i izdaju izvodi i uvjerenja i drugi slučajevi predviđeni ovim zakonom provode se prema odredbama Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98 i 48/99), osim u slučajevima u kojima je ovim zakonom drukčije određeno.

Kada organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige ili organi unutrašnjih poslova kantona i Federacije rješavaju po zahtjevu građana radi utvrđivanja činjenica i podataka koji se vode u matičnim knjigama (redovan ili naknadni upis), dužni su dokaz o tim činjenicama ili podacima pribaviti po službenoj dužnosti od organa uprave općine i grada koji vodi matične knjige o tim podacima o čemu službeno lice sastavlja službenu zabilješku.

Kada organi uprave i drugi organi ili pravna lica rješavaju po zahtjevu građana ili po službenoj dužnosti o određenim pravima i dužnostima građana, a za rješavanje tih zahtjeva potrebne su činjenice ili podaci iz matičnih knjiga, dužni su dokaz o tim činjenicama i podacima pribaviti po službenoj dužnosti od organa uprave općine i grada nadležnog za matične knjige, a ti organi dužni su dati tražene podatke na osnovu podataka iz matičnih knjiga ili matičnog registra, što se vrši u skladu s odredbom člana 68. ovog zakona.

II. NADLEŽNOST ZA VOĐENJE MATIČNIH KNJIGA

Član 7.
(Organ nadležan za vođenje matičnih knjiga)

Poslove vođenja matičnih knjiga organizuju i vrše jedinice lokalne samouprave (grad i općina) putem nadležne službe za upravu općine i grada određene za obavljanje tih poslova (u daljnjem tekstu: organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige).

Organ uprave iz stava 1. ovog člana obavlja poslove koji se odnose na vođenje matičnih knjiga, matičnog registra, izdavanje izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o činjenicama upisanim u matične knjige i druge poslove vezane uz matične knjige u skladu s ovim zakonom.

Član 8.
(Mjesta - područja za vođenje matičnih knjiga)

Matične knjige rođenih i matične knjige umrlih vode se za svako naseljeno mjesto (naselje - grad, selo) u sjedištu matičnog područja.

Matična područja kao i njihova sjedišta određuju se odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća.

Matična knjiga državljana vodi se kao jedinstvena knjiga za područje cijele općine, odnosno grada.

Matična knjiga vjenčanih vodi se kao jedinstvena knjiga za naseljena mjesta u kojima se vrši sklapanje braka.

Gradsko, odnosno općinsko vijeće može odrediti da se vode jedinstvene matične knjige rođenih i matična knjiga umrlih za više naseljenih mjesta, ako su ta mjesta prostorno povezana i olakšavaju efikasnije obavljanje tih poslova.

Član 9. **(Lica koja vode matične knjige)**

Poslove neposrednog vođenja matičnih knjiga u organu uprave općine i grada nadležnog za matične knjige obavljaju službena lica sa posebnim ovlaštenjem – matičar za vođenje matičnih knjiga (u daljnjem tekstu: matičar).

Posebno ovlaštenje iz stava 1. ovog člana utvrđuje se rješenjem koje donosi općinski načelnik, odnosno gradonačelnik nakon što matičar položi poseban stručni ispit za matičara iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona i u tom rješenju navode se ovlaštenja koja matičar ima u obavljanju poslova vođenja matičnih knjiga.

Posebno ovlaštenje odnosi se na upisivanje podataka u matične knjige i potpisivanje akata za koje je matičar ovlašten ovim zakonom.

Član 10. **(Uvjeti za matičara)**

Matičar, u smislu ovog zakona, može biti lice koje pored uvjeta predviđenih za namještenike, odnosno državne službenike u organima uprave ispunjava sljedeće posebne uvjete i to:

- 1) ima najmanje srednju stručnu spremu – IV stepen,
- 2) ima položen posební stručni ispit za matičara kao uvjet za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova matičara iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Poseban stručni ispit iz stava 1. tačka 2) ovog člana matičar polaže pred komisijom za polaganje posebnog stručnog ispita koju imenuje federalni ministar unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Kandidatu koji položi poseban stručni ispit Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) izdaje uvjerenje o položenom ispitu na propisanom obrascu.

Federalni ministar propisat će postupak polaganja i utvrditi sadržaj posebnog stručnog ispita za matičare i obrazac uvjerenja o položenom ispitu.

Član 11. **(Stručno usavršavanje i osposobljavanje matičara)**

Matičar ima pravo i dužnost stručno se usavršavati i osposobljavati za obavljanje poslova vođenja matičnih knjiga i učestvovati u svim oblicima stručnog usavršavanja koje organizira nadležni organ općine i grada, kantona i Federacije.

Gradonačelnik, odnosno općinski načelnik dužan je matičaru omogućiti nesmetano učestvovanje na seminarima, kursevima i drugim oblicima stručnog usavršavanja koji se organiziraju za matičare i osigurati uvjete za njihovo učešće na tim oblicima stručnog usavršavanja.

Federalni ministar propisat će sadržaj stručne obuke i osposobljavanja iz stava 1. ovog člana.

III. VRSTE I SADRŽAJ MATIČNIH KNJIGA

1. Matična knjiga rođenih

Član 12.

(Podaci koji se upisuju u matičnu knjigu rođenih)

U matičnu knjigu rođenih upisuju se:

1) podaci o rođenju djeteta i to: rođeno ime i prezime, spol djeteta, dan, mjesec, godina, vrijeme i mjesto, općina ili grad rođenja djeteta, jedinstven matični broj (u daljnjem tekstu: JMB), nacionalnost i državljanstvo;

2) podaci o roditeljima djeteta i to: rođeno ime i prezime (i prezime prije sklapanja braka ako je upisano u matične knjige), JMB, datum i mjesto rođenja, državljanstvo i mjesto prebivališta i adresa;

3) priznavanje i osporavanje materinstva i očinstva; oduzimanje i vraćanje roditeljskog staranja; ostvarivanje i prestanak roditeljskog staranja; zasnivanje usvojenja i raskid usvojenja; starateljstvo i prestanak ili produženje starateljstva; sklapanje braka; prestanak braka (poništenje ili razvod braka, smrt bračnog partnera ili proglašenje nestalog bračnog partnera umrlim); oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti; promjena imena i prezimena djeteta i promjena imena i prezimena roditelja, odnosno usvojioca i staratelja; promjene i prestanak državljanstva; smrt i proglašenje nestalog lica umrlim, promjena spola, kao i drugi podaci utvrđeni zakonom.

Činjenica nacionalnost u matične knjige rođenih upisat će se ili se neće upisati na zahtjev ovlaštenog podnosioca prijave i to: roditelj ili staratelj za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih, s tim da dijete kada postane punoljetno ima pravo izjasniti se o svojoj nacionalnosti kod nadležnog matičara.

Član 13.

(Prijava rođenja djeteta)

Rođenje djeteta prijavljuje se pisano na propisanom obrascu radi upisa u matičnu knjigu rođenih matičaru matičnog područja na kojem se nalazi mjesto u kojem se dijete rodilo.

Izuzetno, rođenje djeteta u saobraćajnom sredstvu u toku prijevoza prijavljuje se matičaru matičnog područja u mjestu gdje se nalazi prebivalište majke.

Član 14.
(Rok za prijavu rođenja djeteta)

Rođenje djeteta u zdravstvenoj ustanovi mora se prijaviti u roku od 15 dana, a u ostalim slučajevima u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta.

Ako je dijete mrtvo rođeno van zdravstvene ustanove, rođenje se mora odmah prijaviti najbližem kantonalnom ministarstvu unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo), a najkasnije u roku od 24 sata od rođenja djeteta radi izvršenja posla iz nadležnosti tog ministarstva.

Član 15.
(Pravna i fizička lica koja su obavezna prijaviti rođenje djeteta)

Rođenje djeteta u zdravstvenoj ustanovi (živo ili mrtvo) dužna je prijaviti zdravstvena ustanova na obrascu prijave čiji je sadržaj utvrđen u propisu iz člana 79. stav 2. ovog zakona, s tim što se i prijava djeteta prema stavu 2. ovog člana vrši na propisanom obrascu.

Rođenje djeteta van zdravstvene ustanove dužan je prijaviti djetetov otac, a ako on nije u mogućnosti to učiniti ili ako je nepoznat, rođenje djeteta dužan je prijaviti drugi član domaćinstva, odnosno lice u čijem stanu je dijete rođeno ili majka kada za to bude sposobna ili babica ili ljekar ako su učestvovali pri porođaju, a ako ovih lica nema ili nisu u mogućnosti da prijave rođenje djeteta, rođenje je dužno prijaviti lice koje je saznalo za rođenje djeteta.

Član 16.
(Upis ličnog imena djeteta u matičnu knjigu)

Lica koja su prema federalnom Zakonu o ličnom imenu ovlaštena da određuju lično ime djeteta dužna su radi upisa u matičnu knjigu rođenih prijaviti nadležnom matičaru lično ime djeteta najkasnije u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta.

Upis ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih vrši matičar koji je nadležan za mjesto rođenja djeteta.

Ako roditelji nisu prijavili ime djeteta u roku iz stava 1. ovog člana u tom slučaju centar za socijalni rad kao organ starateljstva (u daljnjem tekstu: organ starateljstva), kada je prema Zakonu o ličnom imenu ovlašten da prijavi ime djeteta, dužan je to učiniti u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja ili saznanja da roditelji nisu prijavili ime djeteta.

Postupak određivanja i upisa ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih vrši se u skladu sa Zakonom iz stava 1. ovog člana.

Član 17.
(Lično ime od više riječi)

U slučaju da se lično ime ili samo ime ili samo prezime koje se odredi djetetu sastoji od više riječi, sve upisane riječi u odgovarajućim rubrikama matične knjige u kojima se upisuje ime i prezime smatraju se ličnim imenom i tim imenom će se dijete

služiti u pravnom saobraćaju, ukoliko ovlaštena stranka ne zatraži da se odredi skraćeni oblik imena ili prezimena koje će se koristiti u pravnom saobraćaju, što će matičar upisati u matičnu knjigu na osnovu pisane izjave stranke.

Član 18. ***(Upis djeteta nepoznatih roditelja)***

Dijete čiji su roditelji nepoznati upisuje se u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za mjesto gdje je dijete nađeno.

Upis djeteta iz stava 1. ovog člana u matičnu knjigu rođenih vrši se na osnovu pravomoćnog rješenja nadležnog organa starateljstva koje taj organ dostavlja nadležnom matičaru. Rješenje sadrži: ime, prezime i spol djeteta, dan, mjesec, godinu, sat i mjesto rođenja i državljanstvo djeteta. Kao mjesto rođenja upisuje se mjesto gdje je dijete nađeno a državljanstvo za to dijete upisuje se u matičnu knjigu rođenih u skladu sa Zakonom o državljanstvu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 43/01, 22/09 i 65/11 - u daljnjem tekstu: Zakon o državljanstvu Federacije).

Organ starateljstva donosi rješenje iz stava 2. ovog člana na osnovu zapisnika o nalasku djeteta koji sastavlja i dostavlja tom organu starateljstva nadležno kantonalno ministarstvo. Ovaj zapisnik organ starateljstva dostavlja nadležnom matičaru zajedno sa svojim rješenjem.

Član 19. ***(Upis usvojenja u matičnu knjigu rođenih)***

Činjenica usvojenja djeteta upisuje se u matičnu knjigu rođenih na osnovu pravomoćnog rješenja nadležnog organa starateljstva o potpunom ili nepotpunom usvojenju djeteta.

Kada se radi o potpunom usvojenju u matičnu knjigu rođenih za dijete se vrši novi upis, a podaci o usvojiocima upisuju se kao podaci o roditeljima usvojenika.

Upis usvojenja iz stava 1. ovog člana, kao i raskida usvojenja vrši se u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za mjesto gdje je dijete rođeno.

Prilikom upisa usvojenja iz stava 2. ovog člana u matičnu knjigu rođenih, istovremeno se poništava raniji upis činjenice rođenja djeteta - usvojenika koje matičar vrši zabilješkom na osnovu rješenja iz stava 1. ovog člana.

Upis raskida usvojenja u matičnu knjigu rođenih vrši se na osnovu pravomoćnog rješenja organa starateljstva o raskidu usvojenja.

Član 20. ***(Upis u matičnu knjigu rođenih lica koja su stekla državljanstvo Federacije naturalizacijom i po drugom osnovu)***

Činjenica rođenja za lice koje je državljanstvo Federacije steklo prirođenjem (naturalizacijom) ili putem međunarodnog sporazuma ili prema drugom zakonom predviđenom osnovu, u skladu sa ranijim propisima, upisuje se u matičnu knjigu

rođenih prema mjestu prebivališta, a ako nema prebivališta onda prema boravištu tog lica, a u slučaju da to lice nema ni prebivalište ni boravište u Federaciji upis se vrši u matičnu knjigu rođenih koja se vodi u Općini Centar Sarajevo.

Upis lica iz stava 1. ovog člana u matičnu knjigu rođenih vrši se na osnovu rješenja o sticanju državljanstva Federacije koje po zahtjevu stranke donosi Federalno ministarstvo, osim u slučajevima kada je to zakonom ili drugim propisom drukčije određeno.

Ukoliko je lice upisano u posebne evidencione knjige državljana koje su se vodile prema ranije važećim propisima, a nije rođeno u Bosni i Hercegovini, naknadni upis tog lica u matičnu knjigu rođenih vrši se u općini, odnosno gradu u Federaciji u kojem je lice upisano u knjigu državljana.

2. Matična knjiga državljana

Član 21. (Matične knjige državljana)

Matičnim knjigama državljana smatraju se knjige državljana vođene prema ranijim propisima i posebne knjige državljana za lica iz člana 22. ovog zakona.

Član 22. (Podaci koji se upisuju u posebnu matičnu knjigu državljana)

U posebnu matičnu knjigu državljana iz člana 21. ovog zakona upisuju se podaci samo za lica iz stava 2. ovog člana i to:

1) za lica iz tač. 1) i 2) upisuju se podaci: prezime, ime jednog roditelja i ime, spol, datum i godina rođenja, mjesto, općina i država rođenja, državljanstvo Bosne i Hercegovine i entitetsko državljanstvo, promjena i prestanak državljanstva Bosne i Hercegovine i entitetskog državljanstva, JMB, prebivalište, broj i datum rješenja na osnovu kojeg je izvršen upis,

2) za lica iz tačke 3) upisuju se podaci: prezime, ime (djevojačko prezime), prezime i ime oca, prezime i ime (i djevojačko prezime) majke, spol, datum i godina rođenja, mjesto, općina i država rođenja, državljanstvo ranije države, broj i datum rješenja na osnovu kojeg je izvršen upis, bračno stanje, prezime i ime bračnog druga, datum i godina zaključenja braka, mjesto, općina i država zaključenja braka, prezime nakon sklapanjanja braka.

U knjigu državljana iz stava 1. ovog člana upisuju se sljedeća lica:

1) državljani Bosne i Hercegovine i Republike Srpske koji na osnovu prebivališta u Federaciji, u skladu sa Zakonom o državljanstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 4/97., 13/99., 41/02., 6/03., 14/03., 82/05., 43/09. i 76/09) i Zakonom o državljanstvu Federacije, stiču pravo na državljanstvo Federacije, odnosno pravo na promjenu entitetskog državljanstva;

2) državljani Bosne i Hercegovine koji nemaju izjavljeno entitetsko državljanstvo, odnosno državljani Bosne i Hercegovine koji imaju državljanstvo Republike Srpske a imaju prebivalište u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt), ako to žele;

3) lica koja su rođena i upisana u matične knjige rođenih na teritoriji Republike Srpske a stiču državljanstvo Federacije u skladu sa Zakonom o državljanstvu Federacije.

Upis činjenice državljanstva Federacije za lica iz stava 2. ovog člana u matičnu knjigu državljana, vrši se na sljedeći način:

- 1) za lica iz tačke 1) upis se vrši u mjestu prebivališta tih lica;
- 2) za lica iz tačke 2) upis se vrši u matične knjige državljana Federacije koje se vode prema prebivalištu lica u Brčko Distriku;
- 3) za lica iz tačke 3) upis se vrši u mjestu prebivališta, odnosno boravišta tih lica.

Matičar koji je izvršio upis činjenice državljanstva Federacije u matičnu knjigu državljana iz stava 2. ovog člana dužan je u roku od osam dana od dana upisa o tom upisu pisano obavijestiti nadležni organ Republike Srpske.

3. Matična knjiga vjenčanih

Član 23.

(Podaci koji se upisuju u matičnu knjigu vjenčanih)

U matičnu knjigu vjenčanih upisuju se:

1) podaci o sklapanju braka i to: ime i prezime, datum i mjesto rođenja; državljanstvo, JMB bračnih partnera, prebivalište bračnih partnera, datum i mjesto sklapanja braka, izjave bračnih partnera o njihovom prezimenu, ime i prezime i prebivalište punomoćnika, ako je pri sklapanju braka jednog bračnog partnera zastupao punomoćnik;

2) ime i prezime roditelja bračnih partnera i njihovo prezime prije sklapanja braka, ako je upisana ta činjenica, ime i prezime i prebivalište svjedoka pri sklapanju braka, ime i prezime matičara i ime i prezime tumača, ako je tumač prisustvovao pri sklapanju braka;

3) prestanak braka (poništenje i razvod braka, smrt bračnog partnera ili proglašenje nestalog bračnog partnera umrlim) i promjene imena i prezimena bračnih partnera.

Član 24.

(Način upisa vjenčanja u matičnu knjigu vjenčanih)

Upis činjenice vjenčanja u matičnu knjigu vjenčanih vrši se u knjigu vjenčanih koja se vodi za mjesto u kojem se vrši sklapanje braka, a provodi se u skladu sa odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 41/05 - u daljnjem tekstu: Porodični zakon).

Član 25.

(Upis činjenice prestanka braka u matične knjige)

Upis činjenice prestanka braka (razvod ili poništavanje braka, smrt bračnog partnera ili proglašenje nestalog bračnog partnera umrlim) u matičnu knjigu vjenčanih vrši se na osnovu pravomoćne presude suda kojom se brak razvodi ili poništava, ili

kojom je izvršeno proglašenje nestalog bračnog partnera umrlim, a za prestanak braka smrću bračnog partnera upis se vrši na osnovu potvrde o smrti.

Sud je dužan u roku od 15 dana od dana kada je presuda iz stava 1. ovog člana postala pravomoćna dostaviti presudu nadležnom matičaru koji vodi matičnu knjigu vjenčanih radi upisa prestanka braka u matičnu knjigu vjenčanih. Potvrdu o smrti bračnog partnera matičaru donosi bračni partner ili član uže porodice u roku od 15 dana od dana smrti bračnog partnera.

Matičar koji vodi matičnu knjigu vjenčanih dužan je u roku od 15 dana od dana upisa činjenice prestanka braka u matičnu knjigu vjenčanih pisano dostaviti podatke o upisanim promjenama prestanka braka matičaru kod kojeg su bračni partneri upisani u matičnu knjigu rođenih.

Bračni partner koji je sklapanjem braka promijenio prezime može izjavom kod matičara tražiti da se u pravnom saobraćaju koristi prezimenom kojim se koristio prije sklapanja braka. Izjava se mora dati kod matičara koji je upisao promjenu u matičnu knjigu vjenčanih odmah, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana upisa promjene iz stava 3. ovog člana u matičnu knjigu rođenih.

Ukoliko se bračni partner u roku iz stava 3. ovog člana ne izjasni o prezimenu koje će koristiti nakon što je došlo do prestanka braka, svaka promjena prezimena koja se traži poslije isteka tog roka za korištenje prezimena kojim se koristio prije sklapanja braka vrši se u postupku promjene ličnog imena u skladu sa odredbama Zakona o ličnom imenu.

4. Matična knjiga umrlih

Član 26.

(Podaci koji se upisuju u matičnu knjigu umrlih)

U matičnu knjigu umrlih upisuju se:

1) podaci o smrti lica i to: ime i prezime umrlog, njegovo prezime prije sklapanja braka ako je upisano u matičnu knjigu, spol, datum, vrijeme i mjesto smrti, datum i mjesto rođenja, JMB, bračno stanje, državljanstvo, prebivalište i adresa stana i mjesto sahrane;

2) ime i prezime bračnog partnera i njegovo prezime prije sklapanja braka ako je upisana ta činjenica i ako je umrli bio u braku, ime i prezime roditelja umrlog, ime i prezime i adresa prebivališta lica koje je prijavilo smrt, odnosno naziv zdravstvene ustanove ako je smrt prijavila ta ustanova;

3) proglašenje nestalog lica umrlim i podatak o smrti koji je dokazan u sudskom postupku, utvrđivanje identiteta nepoznatog umrlog lica, ukidanje odluke o proglašavanju lica umrlim ili ukidanje ili izmjena sudskog rješenja o utvrđivanju smrti.

Član 27.

(Rok za prijavu smrti radi upisa u matičnu knjigu)

Činjenica smrti prijavljuje se odmah a najkasnije u roku od 24 sata od momenta smrti zdravstvenoj ustanovi radi izdavanja potvrde o smrti.

Činjenica smrti prijavljuje se pisano na propisanom obrascu radi upisa u matičnu knjigu umrlih matičaru matičnog područja u kojem je smrt nastupila u roku od 30 dana od dana kad je smrt nastupila, odnosno od dana nalaska tijela umrlog lica.

Ako se ne zna gdje je smrt nastupila činjenica smrti upisat će se u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za mjesto gdje je nađeno tijelo umrlog lica.

Činjenica smrti koja je nastupila u saobraćajnom sredstvu u toku prijevoza kao i smrt koja je nastupila zbog saobraćajne nezgode, upisuje se u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za mjesto gdje se umrli sahranjuje.

Ako se lice koje je umrlo na teritoriji Federacije sahranjuje u inozemstvu ili u drugom entitetu ili Brčko Distriku činjenica smrti prijavljuje se matičaru matičnog područja u kojem je smrt nastupila i upisuje se u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za to mjesto.

Član 28. ***(Lica ovlaštena za prijavljivanje smrti)***

Činjenicu smrti dužni su prijaviti članovi porodice, odnosno članovi domaćinstva sa kojima je umrli živio. Ako njih nema ili su u nemogućnosti da to učine, činjenicu smrti dužna su prijaviti druga lica sa kojima je umrli živio ili drugi članovi porodice koji su saznali za smrt, odnosno lica u čijem je stanu smrt nastupila. Ako nema ni ovih lica činjenicu smrti dužno je prijaviti lice koje je prvo saznalo za smrt.

Matičar je dužan, ako na bilo koji način sazna za činjenicu smrti koja nije prijavljena, pokrenuti postupak za upis činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih.

Činjenicu smrti lica koje je umrlo u zdravstvenoj ustanovi, kasarni, kazneno-popravnoj ustanovi, hotelu, internatu ili drugoj ustanovi ili pravnom licu ili organizaciji – dužni su prijaviti pravni subjekti u kojima je lice umrlo.

U slučaju nalaska leša lica čiji identitet nije utvrđen, činjenicu smrti dužno je prijaviti kantonalno ministarstvo koje je sačinilo zapisnik o nalasku tijela umrlog lica.

Član 29. ***(Potvrda o smrti)***

Činjenica smrti upisuje se na osnovu potvrde o smrti koju izdaje doktor medicine, odnosno drugi zdravstveni radnik ovlašten za utvrđivanje smrti (mrtvozornik) što se vrši na obrascu potvrde utvrđene u propisu koji se donosi na osnovu člana 79. stav 2. ovog zakona.

Sahrana umrlog lica, odnosno ukop nađenog leša može se izvršiti samo uz izdatu potvrdu iz stava 1. ovog člana.

Bez potvrde o smrti ili dokaza iz stava 4. ovog člana matičar ne smije upisati činjenicu smrti u matičnu knjigu umrlih.

Činjenicu smrti nepoznatog lica matičar će upisati u matičnu knjigu umrlih na osnovu zapisnika o nalasku leša koji matičaru dostavlja kantonalno ministarstvo koje je sastavilo zapisnik i potvrde iz stava 1. ovog člana.

Član 30.
(Upis proglašenog nestalog lica umrlim)

Proglašenje nestalog lica umrlim dokazano u sudskom postupku upisuje se u matičnu knjigu umrlih na osnovu pravomoćne sudske odluke koju je sud obavezan dostaviti u roku od 15 dana od dana njene pravomoćnosti matičaru matičnog područja na kojem je bilo posljednje prebivalište umrlog.

Ako je posljednje prebivalište umrlog bilo nepoznato ili je u inozemstvu, sud će odluku iz stava 1. ovog člana dostaviti matičaru matičnog područja na kojem je mjesto rođenja tog lica, a ako je mjesto njegovog rođenja u inozemstvu – odluka se dostavlja matičaru matičnog područja na kojem je sjedište suda koji je donio odluku.

Matičar koji je izvršio upis smrti lica iz stava 1. ovog člana u matičnu knjigu umrlih dužan je istovremeno tu činjenicu upisati i u matičnu knjigu rođenih tog lica, a ako se ta knjiga nalazi kod drugog matičara dužan je podatke o smrti dostaviti tom matičaru u roku od 15 dana od dana upisa smrti u knjigu umrlih.

Član 31.
(Upis nestalih lica u matičnu knjigu umrlih)

Upis u matičnu knjigu umrlih lica koja su od nadležnog organa Bosne i Hercegovine ili Federacije evidentirana kao nestala u periodu od 30.4.1991. do 14.2.1996. godine vrši se u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o nestalim licima („Službeni glasnik BiH“, broj. 50/04) koje se odnose na to pitanje.

Član 32.
(Obavješćavanje kantonalnog ministarstva o smrti lica)

Matičar je dužan u roku od 15 dana od dana upisa činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih o toj činjenici pisano obavijestiti nadležno kantonalno ministarstvo koje vodi evidenciju o prebivalištu i boravištu i koje je izdalo ličnu kartu tom licu, ako je umrlo lice posjedovalo ličnu kartu, radi obavljanja poslova iz nadležnosti tog ministarstva koji se odnose na te činjenice.

IV. MATIČNI REGISTAR

Član 33.
(Definicija matičnog registra)

Matični registar (u daljnjem tekstu: Registar) predstavlja posebnu elektronsku bazu podataka o licima upisanim u matične knjige koji se vodi u općini, odnosno gradu u koji su uvezani svi matični uredi sa područja općine i grada.

Svi registri iz stava 1. ovog člana elektronski su povezani sa Jedinostvenim centralnim registrom koji se nalazi u Federalnom ministarstvu a sadrži sve podatke sa teritorije Federacije.

Registar podrazumijeva vođenje, održavanje, čuvanje, korištenje, razmjenu i zaštitu podataka u matičnoj knjizi rođenih, matičnoj knjizi državljana, matičnoj knjizi vjenčanih i matičnoj knjizi umrlih.

U Registar se upisuju sve činjenice o ličnim i porodičnim stanjima građana upisanih u matične knjige hronološkim redom.

Jedinstvena struktura elektronske baze podataka za registre iz st. 1. i 2. ovog člana uspostavlja se na način utvrđen u propisu koji se donosi na osnovu člana 79. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Član 34. ***(Obaveza dostavljanja podataka)***

Organ uprave općine, odnosno grada nadležan za matične knjige dužan je činjenice upisane u matičnu knjigu odmah a najkasnije u roku od pet dana dostaviti u Registar općine, odnosno grada u kojem se vodi matična knjiga rođenih za lice na koje se odnose podaci.

Dostava podataka o činjenicama iz stava 1. ovog člana može se vršiti i elektronskom poštom.

Član 35. ***(Lična identifikaciona oznaka - osnov za vođenje Registra)***

Jedinstveni matični broj (JMB), određen u skladu sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01 i 63/08) i koji je upisan u matičnu knjigu rođenih, predstavlja osnov za evidentiranje svih podataka u Registru, kao i povezivanje sa podacima iz drugih službenih evidencija koje vode organi uprave u Federaciji u okviru svoje nadležnosti.

Ako licu nije upisan JMB u matičnu knjigu rođenih mora se izvršiti naknadno određivanje i upis JMB u skladu sa Zakonom iz stava 1. ovog člana radi vođenja podataka u Registru.

Svaki izdati izvod ili uvjerenje iz matičnih knjiga sadrži JMB ukoliko Zakonom iz stava 1. ovog člana nije drukčije određeno.

Član 36. ***(Izvor podataka za Registar)***

Registar se uspostavlja na osnovu podataka iz matičnih knjiga (u daljnjem tekstu: izvor podataka za Registar).

Podaci o licima u Registru formiraju se na osnovu upisa i promjena izvršenih u izvoru podataka za Registar.

Organ uprave općine, odnosno grada nadležan za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih po okončanju postupka za određivanje JMB dužan je dostaviti podatke o rođenju djeteta općini, odnosno gradu u kojem se vodi matični registar roditelja djeteta najkasnije u roku od 15 dana od dana određivanja JMB radi upisa tih podataka u Registar roditelja.

Član 37.
(Sadržaj Registra)

Registar sadrži podatke o licima upisanim u matične knjige i sastoji se od četiri posebna dijela i to:

- 1) prvi dio obuhvata podatke iz matičnih knjiga rođenih;
- 2) drugi dio obuhvata podatke o državljanstvu iz matičnih knjiga državljana Federacije iz čl. 21. i 22. ovog zakona;
- 3) treći dio obuhvata podatke iz matičnih knjiga vjenčanih;
- 4) četvrti dio obuhvata podatke iz matičnih knjiga umrlih.

V. UPIS PODATAKA U MATIČNE KNJIGE

Član 38.
(Jezik i pismo za upis podataka u matične knjige)

Upis podataka u matične knjige vrši se na jednom od službenih jezika i pisama Federacije.

Upis ličnog imena u matične knjige za lica koja pripadaju nacionalnim manjinama može se izvršiti na jeziku i pismom nacionalne manjine kojoj pripada, ako to lice zahtijeva, odnosno na jeziku ili pismu države čije je državljanstvo imalo prije sticanja državljanstva Bosne i Hercegovine, odnosno državljanstva Federacije.

Član 39.
(Upis prijavljenih podataka u matičnu knjigu)

Matičar upisuje u odgovarajuću matičnu knjigu samo one činjenice i podatke koji su mu prijavljeni od ovlaštenih lica, odnosno koje sadrži rješenje ili drugi akt nadležnog organa na osnovu kojeg se vrši upis, kao i podatke koji su zakonom i podzakonskim propisom predviđeni da se upisuju u matične knjige.

Stranke su dužne u prijavi za upis u matičnu knjigu navesti tačne podatke.

Prijava se podnosi pisano na propisanom obrascu.

Član 40.
(Rok za upis podataka)

Matičar je dužan upis podataka i činjenica u matičnu knjigu izvršiti u roku od osam dana od dana prijema prijave i akata iz člana 39. ovog zakona na osnovu kojih se vrši upis u odgovarajuću matičnu knjigu.

Ako postoji osnovana sumnja da su pojedini podaci koji se upisuju u matičnu knjigu netačni, matičar je dužan prije upisa tih podataka u matičnu knjigu provjeriti njihovu tačnost što se vrši putem dokaza predviđenih Zakonom o upravnom postupku.

Član 41.
(Obavezno upoznavanje lica sa upisanim podacima)

Matičar je dužan izvršiti upis činjenica i podataka u matičnu knjigu pročitati licu koje prijavljuje te činjenice ili podatke, odnosno svjedocima i to potvrditi u matičnoj knjizi.

Upis u matičnu knjigu potpisuje lice koje je prijavilo činjenicu, odnosno podatak, svjedoci i matičar.

Ako lice koje je prijavilo činjenicu, odnosno svjedok odbije potpisati upis koji je izvršen u matičnu knjigu, matičar će to potvrditi u matičnoj knjizi i o tome sačiniti zabilješku.

Član 42.
(Naknadni upis u matičnu knjigu rođenih)

Ako iz bilo kojeg razloga pojedine činjenice i podaci nisu mogli biti upisani u matičnu knjigu rođenih u zakonom propisanom roku, naknadni upis tih činjenica i podataka u matičnu knjigu rođenih može se upisati samo na osnovu rješenja koje donosi organ uprave općine, odnosno grada nadležan za matične knjige, osim pitanjakoja, prema ovom zakonu, spadaju u nadležnost kantonalnog ministarstva. Potrebne činjenice se utvrđuju na osnovu javnih isprava ili drugih dokaza prema Zakonu o upravnom postupku.

Naknadni upis u matičnu knjigu rođenih mora se izvršiti za sva lica koja nisu upisana u zakonom propisanom roku, bez obzira na godine života.

Naknadni upis u matičnu knjigu rođenih vrši se i za umrlo lice koje do momenta smrti nije upisano u matičnu knjigu rođenih radi upisa činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih. Upis se vrši na osnovu rješenja koje se donosi na način predviđen u stavu 1. ovog člana.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako matičar utvrdi ili sazna da je došlo do promjena određenih podataka u ličnom stanju građana, a nisu provedeni u matičnoj knjizi, dužan je po službenoj dužnosti pribaviti akt (presuda, rješenje ili druga javna isprava) u kojem se nalaze ti podaci i taj podatak upisati u odgovarajuću matičnu knjigu bez donošenja rješenja.

Član 43.
(Dostavljanje podataka o rođenju ili određivanje imena određenom licu i postupak upisa tih lica u knjigu rođenih)

Svaki državni organ ili pravno lice koje u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti dođe do saznanja o činjenici da određeno lice nije upisano u matičnu knjigu rođenih ili da mu nije određeno ni upisano lično ime, dužni su o tome pisano obavijestiti matičara u mjestu sjedišta organa, odnosno pravnog lica u roku od 15 dana od dana saznanja za te činjenice.

Po prijemu obavještenja iz stava 1. ovog člana matičar je dužan u roku od 15 dana pisano obavijestiti organ starateljstva da roditelji nisu odredili ime djetetu u

propisanom roku. Kada organ starateljstva primi to obavještenje dužan je postupiti na sljedeći način i to:

1) ako se radi o maloljetnom licu organ starateljstva je dužan u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja, odnosno saznanja pokrenuti postupak za naknadni upis ili dopune podataka u matičnu knjigu rođenih kod nadležnog matičara,

2) ako se radi o punoljetnom licu organ starateljstva je dužan u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja tom licu imenovati posebnog staratelja u skladu sa odgovarajućim odredbama Porodičnog zakona koje se odnose na to pitanje i koji će osigurati provođenje postupka naknadnog upisa tog lica u matičnu knjigu rođenih ili dopunu podataka u toj knjizi.

Član 44.

(Upis promjene spola u matičnu knjigu rođenih)

Upis promjene spola u matičnu knjigu rođenih vrši se samo na osnovu pravomoćnog rješenja kantonalnog ministarstva nadležnog za mjesto u kojem se nalazi prebivalište lica koje je promijenilo spol.

Član 45.

(Dostavljanje izvoda iz matičnih knjiga inozemnom organu)

Ako se za stranog državljanina matična knjiga u koju treba izvršiti upis određene činjenice vodi u inozemstvu, matičar koji je izvršio upis tih činjenica dužan je izvod iz matične knjige dostaviti nadležnom inozemnom organu u skladu sa bilateralnim ugovorom o pravnoj pomoći u građanskim stvarima koji je zaključila Bosna i Hercegovina.

Dostava izvoda iz matične knjige inozemnom organu vrši se putem nadležnog organa Bosne i Hercegovine za diplomatske odnose, osim za lica pod međunarodnom zaštitom i podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu sa propisima i standardima u oblasti međunarodne zaštite.

Član 46.

(Ispravljanje grešaka prije zaključenja upisa)

Greške koje je matičar primijetio prije zaključenja upisa u matičnu knjigu, koje se odnose na podatke iz rješenja ili javnih isprava na osnovu kojih je izvršen upis, matičar sam ispravlja o čemu se sastavlja zabilješka.

Postupak ispravke greške iz stava 1. ovog člana matičar vrši po službenoj dužnosti ili prema zahtjevu stranke koja je podnijela zahtjev za upis podataka ili činjenica u matične knjige.

Član 47.

(Ispravljanje podataka poslije zaključenja upisa)

Ispravka podataka u matičnim knjigama nakon zaključenja upisa u matičnoj knjizi može se vršiti samo na osnovu rješenja koje donosi organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige, bez obzira na to da li se radi o skraćenom ili posebnom ispitnom postupku, osim pitanja koja se prema ovom zakonu nalaze u nadležnosti kantonalnog ministarstva.

Utvrđivanje potrebnih činjenica koje se odnose na ispravku iz stava 1. ovog člana vrši se na osnovu javnih isprava u kojima se nalaze ti podaci ili drugih dokaza koji se koriste u upravnom postupku.

Član 48.
(Dostavljanje akata za naknadni upis)

Nadležni organ uprave ili drugi državni organ dužan je dostaviti odgovarajući akt (rješenje ili drugi akt) o činjenicama i promjenama u vezi sa činjenicama koje se upisuju u matične knjige kao naknadni upis ili zabilješka ili ispravka nadležnom matičaru u roku od 15 dana od dana kada je rješenje postalo pravomoćno, odnosno od dana kada je odgovarajući akt sačinjen radi upisa tih činjenica u odgovarajuću matičnu knjigu.

Član 49.
(Upis činjenice rođenja ili smrti poslije isteka zakonskog roka)

Ako je činjenica rođenja ili smrti određenog lica radi upisa u matičnu knjigu rođenih, odnosno umrlih prijavljena po isteku roka iz člana 14., odnosno člana 27. stav 2. ovog zakona, matičar će izvršiti upis ovih činjenica u matične knjige samo na osnovu rješenja koje donosi organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige. Te činjenice se utvrđuju na osnovu odgovarajuće prijave iz člana 15., odnosno potvrde iz člana 29. ovog zakona i drugih potrebnih dokaza prema Zakonu o upravnom postupku.

Član 50.
(Postupak utvrđivanja identiteta putem evidencije matičnih knjiga)

Ukoliko je u matičnim knjigama koje su vodile vjerske zajednice i koje su prepisane u skladu sa ranije važećim propisima upisano lično ime koje se sastoji od više riječi u ovom slučaju u pravnom saobraćaju koristit će se lično ime koje je upisano u identifikacionim ispravama tog lica (lična karta, pasoš i dr.), a što se vrši zabilješkom u matičnoj knjizi rođenih.

Utvrđivanje identiteta lica za koja su lična imena različito upisana u matičnim knjigama i identifikacionim dokumentima vrši kantonalno ministarstvo u skladu sa propisima o ličnom imenu o čemu se donosi rješenje koje se dostavlja matičaru koji vodi matičnu knjigu rođenih za to lice radi upisa te činjenice u matičnu knjigu.

Član 51.
(Višestruki upis u matičnim knjigama)

Ako se utvrdi da je određeno lice u istoj općini ili gradu upisano u matičnu knjigu dva ili više puta u tom slučaju organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim će poništiti sve posljednje upise, a ostaviti važeći samo prvi upis koji se može ažurirati podacima iz poništenih upisa.

Ako se utvrdi da je određeno lice upisano u matične knjige u dvije ili više općina ili grada u tom slučaju organi uprave općine i grada nadležni za matične knjige kod kojih je to lice upisano poslije prvog upisa, dužni su po službenoj dužnosti donijeti rješenje o poništenju tog upisa i primjerak rješenja dostaviti općini, odnosno gradu koji vodi prvi upis tog lica koji jedini ostaje važeći.

Primjerak rješenja iz st. 1. i 2. ovog člana dostavlja se i licu na koje se upis odnosi.

Član 52.
(Oslobađanje određenih lica troškova postupka)

Općina, odnosno grad dužni su organizirati pružanje besplatne stručne pomoći za upis lica u matičnu knjigu rođenih i knjigu umrlih koja imaju status socijalno ugroženog lica ili nacionalne manjine i stvoriti uvjete da se sva ta lica upišu u matičnu knjigu rođenih i knjigu umrlih.

Upis lica iz stava 1. ovog člana u matične knjige općina, odnosno grad dužan je osloboditi obaveze plaćanja troškova i taksi predviđenih za upis u matičnu knjigu rođenih i knjigu umrlih.

Organ starateljstva treba odrediti posebnog staratelja za naknadni upis lica iz stava 1. ovog člana u matičnu knjigu rođenih i knjigu umrlih.

Član 53.
(Zabrana precrtavanja, brisanja i prepravljavanja u matičnim knjigama)

Podaci upisani u matične knjige ne smiju se precrtavati, brisati i prepravljati, već se mogu mijenjati samo na način utvrđen ovim zakonom.

VI. UPIS ČINJENICA U MATIČNE KNJIGE NA OSNOVU ISPRAVA INOZEMNIH ORGANA

Član 54.
(Upis činjenica u matične knjige nastale u inozemstvu)

Činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti državljanina Bosne i Hercegovine koji su iz Federacije ili dolaze u Federaciju, a nastale su u inozemstvu upisuju se u matične knjige u Federaciji i to:

1) rođenje djeteta u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za naseljeno mjesto u kojem je posljednje zajedničko prebivalište roditelja djeteta u Federaciji, a ako nisu imali zajedničko prebivalište upis se vrši u matičnu knjigu rođenih koja se vodi za naseljeno mjesto koje je bilo posljednje prebivalište jednog od roditelja;

2) sklapanje braka u matičnu knjigu vjenčanih koja se vodi u općini, odnosno gradu u kojoj su bračni partneri imali posljednje zajedničko prebivalište u Federaciji, a ako nisu imali zajedničko prebivalište u matičnu knjigu vjenčanih u općini ili gradu u kojoj je jedan od bračnih partnera imao prebivalište;

3) smrt lica u matičnu knjigu umrlih koja se vodi za naseljeno mjesto koje je bilo posljednje prebivalište umrlog u Federaciji.

Ako se u slučaju iz stava 1. tačka 1) ovog člana posljednje prebivalište tog lica nije moglo utvrditi ili ako posljednje prebivalište nije bilo u Federaciji upis će se izvršiti u matičnu knjigu rođenih prema mjestu rođenja jednog od roditelja djeteta koji je rođen u Federaciji, a u slučajevima iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana upis u matične knjige vjenčanih i u matične knjige umrlih izvršit će se prema mjestu rođenja tog lica ukoliko je rođeno na teritoriji Federacije, a ako nije rođeno na teritoriji Federacije upis će se izvršiti prema mjestu rođenja jednog od roditelja lica za koje se vrši upis.

Za djecu rođenu u inozemstvu čiji su roditelji rođeni na teritoriji Republike Srpske a imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine i Federacije i nemaju prebivalište na teritoriji Federacije, upis će se izvršiti u odgovarajuću matičnu knjigu prema mjestu upisa roditelja u knjigu državljana Federacije.

Za lica rođena na teritoriji Republike Srpske a koja imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine i Federacije i nemaju prebivalište na teritoriji Federacije, upis činjenice sklapanja braka ili smrti nastale u inozemstvu izvršit će se u odgovarajuću matičnu knjigu prema mjestu upisa tog lica u knjigu državljana Federacije.

Ako se lica iz stava 1. ovog člana ne mogu upisat u matičnu knjigu prema st. od 1. do 4. ovog člana upis tog lica izvršit će se u odgovarajuću matičnu knjigu u Općini Centar Sarajevo.

Član 55.

(Upis činjenica u matične knjige na osnovu izvoda iz matičnih knjiga inozemnog organa)

Upis činjenica u matične knjige prema odredbama člana 54. ovog zakona vrši se na osnovu izvoda iz matične knjige inozemnog organa. Ovaj izvod dužna je podnijeti stranka ako međunarodnim ugovorom nije predviđena obaveza inozemnog organa da izvode iz matičnih knjiga dostavlja nadležnom organu u Bosni i Hercegovini.

Izuzetno, činjenica rođenja lica upisuje se na osnovu rješenja organa uprave općine ili grada nadležnog za matične knjige ako se izvod iz matične knjige rođenih koju vodi inozemni organ nije mogao pribaviti na način predviđen u stavu 1. ovog člana. Rješenja se donose na osnovu dokaza koje priloži stranka i drugih dokaza koji mogu poslužiti za utvrđivanje činjenice rođenja tog lica.

Ako u izvodu iz matične knjige vjenčanih inozemnog organa nema zabilješke o prezimenu bračnih partnera, zabilješka o prezimenu upisat će se na osnovu izjave bračnih partnera koja je data pred matičarem nadležnim za upis te činjenice u matičnu knjigu vjenčanih.

Ako u izvodu iz matične knjige rođenih, matične knjige vjenčanih i matične knjige umrlih inozemnog organa nema podataka o roditeljima ili bračnom partneru ili o bračnom stanju, matičar može te podatke upisati na osnovu podataka sadržanih u javnim ispravama koje priloži stranka bez donošenja posebnog rješenja.

Član 56.

(Upis ličnog imena koje u stranoj ispravi ne sadrži slova koja postoje u službenim jezicima i pismima Federacije)

Ako u izvodu matične knjige rođenih inozemnog organa u imenu i prezimenu državljanina Federacije nisu upisana slova koja postoje u službenim jezicima i pismima Federacije (ć, č, dž, š, ž. i dr.), upis imena i prezimena tog lica u matičnu knjigu rođenih vrši se dosljedno kako je napisano u ispravi inozemnog organa.

Ukoliko stranka želi da ime i prezime iz stava 1. ovog člana upiše prema pravilima našeg jezika ili pisma, upućuje se nadležnom kantonalnom ministarstvu radi donošenja rješenja o promjeni imena ili prezimena tog lica pa se onda upis imena i prezimena u matičnu knjigu rođenih vrši na osnovu tog rješenja.

VII. VOĐENJE I ČUVANJE MATIČNIH KNJIGA

Član 57. (Duplikati matičnih knjiga)

Matične knjige vode se u dva primjerka - kao izvornik matične knjige i kao duplikat (drugi primjerak).

Izvornik matične knjige vodi se pisano i u elektronskom obliku.

Drugi primjerak matičnih knjiga predstavlja kopiju elektronskog oblika izvornika matične knjige (u daljnjem tekstu: drugi primjerak).

Član 58. (Čuvanje matičnih knjiga)

Izvornik matičnih knjiga čuva organ uprave općine, odnosno grada nadležan za matične knjige, a drugi primjerak čuva kantonalno ministarstvo.

Pisani oblik izvornika i elektronski oblik izvornika matičnih knjiga ne smiju se čuvati u istoj prostoriji i moraju biti osigurani od oštećenja ili uništenja usljed požara i drugih elementarnih nepogoda i drugih nesreća, kao i od dostupnosti neovlaštenim licima.

Podaci na magnetnom ili drugom mediju ne smiju se čuvati u zgradi u kojoj se vrši obrada podataka koji su predmet upisa u matične knjige.

Član 59. (Ažuriranje drugog primjerka matične knjige)

Sve promjene u izvorniku matične knjige (naknadni upisi ili zabilješke ili ispravke) koje se izvrše u toku radnog dana automatski se predviđenim tehničkim sredstvima unose i u drugi primjerak matične knjige odmah, a najkasnije u roku od 24 sata svakog radnog dana.

Član 60. (Obrazac matičnih knjiga)

Matične knjige se vode na propisanim obrascima čiji sadržaj je utvrđen propisom iz člana 79. stav 1. tačka 2) ovog zakona.

Pisani izvornik matične knjige se zaključuje i ovjerava sa posljednjim rednim brojem upisa na kraju svake kalendarske godine. Zaključivanje i ovjeru matičnih knjiga vrši matičar koji vodi matične knjige i rukovodilac organa uprave općine i grada nadležan za matične knjige.

Član 61.
(Razmjena podataka u elektronskom obliku)

Razmjena podataka koji se nalaze u matičnim knjigama u elektronskom obliku između nadležnih organa, korisnika podataka iz tih knjiga vrši se u skladu sa propisom koji regulira elektronski pravni i poslovni saobraćaj u Bosni i Hercegovini.

Član 62.
(Rok čuvanja matičnih knjiga)

Matične knjige, rješenja i drugi akti na osnovu kojih se vrši upis podataka u matične knjige spadaju u kategoriju registraturskog materijala, odnosno arhivske građe koji ima trajni rok čuvanja i moraju se čuvati od oštećenja, uništenja i zloupotrebe, a vrši se u skladu sa propisom o arhivskom poslovanju.

VIII. IZDAVANJE IZVODA I UVJERENJA IZ MATIČNIH KNJIGA

Član 63.
(Izdavanje izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga)

Na osnovu matičnih knjiga izdaju se izvodi i uvjerenja.

Iz matičnih knjiga izdaju se sljedeći izvodi: izvod iz matične knjige rođenih, izvod iz matične knjige vjenčanih i izvod iz matične knjige umrlih a izdaju se na propisanom obrascu.

Uvjerenja se izdaju za pojedine podatke upisane u matične knjige ili pojedine činjenice o ličnom stanju građana koje su upisane u matične knjige.

Izvod, odnosno uvjerenje sadrži podatke upisane u matične knjige do datuma izdavanja izvoda, odnosno uvjerenja.

Izvodi iz matičnih knjiga imaju neograničen rok važenja što se u izvodu treba navesti, a za upotrebu izdatog izvoda iz matične knjige koji ne sadrži posljednje podatke upisane u matičnu knjigu odgovorno je lice koje je taj izvod stavilo u pravni saobraćaj.

Nadležni matičar izdaje uvjerenje o državljanstvu Federacije na osnovu podataka upisanih u matičnu knjigu rođenih, odnosno u matičnu knjigu državljana iz člana 21. ovog zakona u zavisnosti od toga gdje je činjenica državljanstva upisana prema propisima o državljanstvu koji su bili na snazi u trenutku upisa tih činjenica u matičnu knjigu rođenih, odnosno u matičnu knjigu državljana, a uvjerenje o državljanstvu Federacije za lica o kojima evidencije, prema Zakonu o državljanstvu Federacije, vodi Federalno ministarstvo izdaje to ministarstvo.

Član 64.
(Lica ovlaštena za traženje izvoda i uvjerenja iz matične knjige)

Izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja o činjenicama iz matičnih knjiga izdaju se na usmeni ili pisani zahtjev lica na koje se odnose podaci, njegovog punomoćnika ili člana njegove uže i šire porodice, usvojitelja ili staratelja.

Izdavanje izvoda i uvjerenja o podacima iz matičnih knjiga na osnovu zahtjeva iz stava 1. ovog člana vrši matičar ili ovlaštena lica službe za upravu općine i grada zadužena za te poslove.

Ako se utvrdi da ne postoje zakonski uvjeti da se izda izvod ili uvjerenje o podacima iz matičnih knjiga - u tom slučaju organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige donosi rješenje kojim se odbija zahtjev stranke.

Član 65.
(Način izdavanja izvoda i uvjerenja)

Izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja o činjenicama i podacima iz matičnih knjiga izdaju se na osnovu podataka sadržanih u pisanom izvorniku odgovarajuće matične knjige.

Izvodi iz matičnih knjiga i uvjerenja o činjenicama i podacima iz matičnih knjiga mogu se izdavati i na osnovu podataka iz registra. U tim slučajevima matičar jednog matičnog područja određene općine, odnosno grada može izdavati izvode, odnosno uvjerenja o činjenicama i podacima iz matične knjige koja se vodi za druga matična područja iz čije evidencije se traži izdavanje izvoda ili uvjerenja svih općina, odnosno gradova sa područja Federacije.

Ako se izvod ili uvjerenje o činjenicama i podacima iz matične knjige izdaje prema stavu 2. ovog člana, matičar kome je podnesen zahtjev, kao i matičar drugog matičnog područja iz čije se evidencije traži izdavanje izvoda, odnosno uvjerenja, dužan je postupiti po zahtjevu, a izvod, odnosno uvjerenje štampa i izdaje matičar u mjestu u kojem je stranka podnijela zahtjev.

Član 66.
(Izvodi ili uvjerenja za pripadnike nacionalnih manjina)

Lično ime u izvodima i uvjerenjima o činjenicama i podacima iz matičnih knjiga za pripadnike nacionalnih manjina izdaje se napisano na jeziku i pismu na kojem je opisano u matičnim knjigama.

IX. UVID U MATIČNE KNJIGE I KORIŠTENJE PODATAKA IZ MATIČNIH KNJIGA

Član 67.
(Uvid u matične knjige)

Pravo uvida u matične knjige, kao i spise i rješenja na osnovu kojih je izvršen upis u matične knjige dozvolit će se licima iz člana 64. stav 1. ovog zakona o čemu se ne donosi posebno rješenje.

Dozvola uvida u matične knjige i spise licima iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06).

Ukoliko se odbije zahtjev za uvid u matične knjige, spise i rješenja na osnovu kojih je izvršen upis u matične knjige, organ uprave općine ili grada nadležan za matične knjige donosi rješenje u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.

Član 68.

(Korištenje podataka iz matičnih knjiga i Registra)

Podaci iz matičnih knjiga koriste se za izdavanje izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o činjenicama iz matičnih knjiga i druge potrebe državnih organa kada su za rješavanje određenog pitanja potrebni podaci iz matičnih knjiga.

Podatke iz Registra mogu koristiti organi uprave i drugi organi kada rješavaju o pravima i dužnostima građana, a za čije rješavanje su potrebni podaci o činjenicama iz matičnih knjiga, kao i za izdavanje izvoda ili uvjerenja o činjenicama iz matičnih knjiga koji se nalaze u Registru.

Izvodi i uvjerenja izdati na osnovu Registra imaju istu pravnu snagu kao i izvodi i uvjerenja izdata na osnovu podataka iz izvornika matične knjige.

Državni organi i drugi korisnici podataka iz Registra dužni su osigurati zaštitu podataka koje koriste prema st. 1. i 2. ovog člana, što se vrši po Zakonu o zaštiti ličnih podataka.

Podaci iz matičnih knjiga, odnosno Registra mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Član 69.

(Zaštita podataka iz matičnih knjiga)

Obrada i zaštita ličnih podataka iz matičnih knjiga vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

X. OBNAVLJANJE MATIČNIH KNJIGA

Član 70.

(Uvjeti i postupak za obnavljanje matičnih knjiga)

Ako su matične knjige uništene ili nestale ili su oštećene u znatnom stepenu da se ne mogu pravilno koristiti, njihovom obnavljanju mora se pristupiti bez odlaganja o čemu odlučuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, samostalno ili na pisani prijedlog organa uprave općine i grada nadležnog za matične knjige.

Akt kojim se odlučuje o obnavljanju matičnih knjiga sadrži podatke o matičnim knjigama koje su uništene ili nestale ili oštećene, za koje kalendarske godine i za koja matična područja, naziv općinskog, odnosno gradskog organa uprave koji će obnoviti matične knjige i rok za obnavljanje tih knjiga.

Radi obnavljanja matičnih knjiga građani, organi državne uprave i drugi organi i pravna lica dužni su dati podatke o podacima i činjenicama koje treba upisati u matične knjige koje se obnavljaju, koji su im poznati ili njima raspoloživi ili ako o tome posjeduju ispravu. Podaci se daju općinskom, odnosno gradskom organu uprave koji provodi aktivnosti na obnavljanju matičnih knjiga.

XI. ŽALBA

Član 71. (Nadležnost za rješavanje žalbi)

Protiv prvostepenih rješenja koja donose organi uprave općine i grada nadležni za matične knjige, kantonalna ministarstva i drugi organi (organ starateljstva) u primjeni ovog zakona može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Žalbe izjavljene na rješenja iz stava 1. ovog člana rješava Federalno ministarstvo.

XII. UPRAVNI NADZOR

Član 72. (Nadležnost za upravni nadzor)

Upravi nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Federalno ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad radom općinskih, odnosno gradskih organa uprave nadležnih za vođenje matičnih knjiga i organa starateljstva vrši kantonalno ministarstvo u skladu sa propisom iz stava 4. ovog člana.

Inspekcijski nadzor nad radom kantonalnih ministarstva, a prema potrebi i nad radom općinskih, odnosno gradskih organa uprave nadležnih za matične knjige ili pritužbi građana vrši Federalno ministarstvo.

Federalni ministar donijet će propis kojim će bliže urediti sadržaj, način i postupak vršenja inspekcijskog nadzora iz st. 2. i 3. ovog člana.

Pri vršenju inspekcijskog nadzora inspektori iz st. 2 i 3. ovog člana imaju ovlaštenja inspektora utvrđena u Zakonu o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05).

XIII. KAZNENE ODREDBE

Član 73. (Prekršaji za pravna lica)

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne pribavi dokaze o činjenicama i podacima iz matičnih knjiga po službenoj dužnosti (član 6. stav 3.);
- 2) ne prijavi rođenje djeteta u predviđenom roku (član 15. stav 1.);
- 3) ne prijavi činjenicu smrti nadležnom matičaru u propisanom roku (član 28. stav 3. u vezi sa članom 27. stav 2.);
- 4) ne obavijesti nadležnog matičara o saznanju da određeno lice nije upisano u matičnu knjigu rođenih ili da mu nije određeno niti upisano ime (član 43. stav 1.);

- 5) ne da podatke potrebne za obnavljanje matičnih knjiga koji su mu poznati ili njima raspolaže ili posjeduje ispravu o tim činjenicama (član 70. stav 3.);
- 6) matičaru ne dozvoli uvid u matične knjige (član 78. stav 3.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 74. ***(Prekršaji za odgovorna lica u organu uprave)***

Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u organu uprave ako:

- 1) u svom radu primjenjuje elemente diskriminacije (član 4.);
- 2) dokaz o činjenicama iz matičnih knjiga ne pribavlja po službenoj dužnosti (član 6. st. 2. i 3.);
- 3) za matičara postavi lice koje ne ispunjava uvjete iz člana 10. stav 1. ovog zakona;
- 4) ne prijavi smrt lica čiji identitet nije utvrđen u predviđenom roku (član 28. stav 4. u vezi sa članom 27. stav 2.);
- 5) ne dostavi podatke radi upisa u matični registar općini, odnosno gradu u kojem se vodi matična knjiga rođenih (član 34.);
- 6) ne dostavi podatke o rođenju djeteta općini ili gradu koji vodi matični registar roditelja djeteta u propisanom roku (član 36. stav 3.);
- 7) ne obavijesti nadležnog matičara o saznanju da određeno lice nije upisano u matičnu knjigu rođenih ili da mu nije određeno i upisano ime (član 43. stav 1.);
- 8) nadležnom matičaru ne dostavi odgovarajući akt o činjenicama i promjenama u vezi sa činjenicama koje se upisuju u matične knjige kao naknadni upis ili zabilješka ili ispravka (član 48.);
- 9) zaštitu podataka iz matičnog registra ne osigura na propisan način (član 68. stav 4.);
- 10) ne da podatke potrebne za obnavljanje matičnih knjiga koji su im poznati ili njima raspolaže ili posjeduje ispravu o tim činjenicama (član 70. stav 3.).

Odgovorno lice iz stava 1. ovog člana je lice koje neposredno rukovodi organom uprave općine i grada nadležnim za matične knjige ili matičar, ako on nije izvršio obaveze iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom.

Član 75. ***(Prekršaji pojedinaca – građana i službenih lica)***

Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 300,00 KM bit će kažnjen za prekršaj građanin ili službeno lice organa uprave ako:

- 1) bez opravdanog razloga odbije da učestvuje na stručnom usavršavanju i osposobljavanju na koje se upućuje (član 11. stav 1.);
- 2) ne prijavi rođenje djeteta u propisanom roku (član 15. stav 2.);
- 3) ne odredi lično ime djeteta u propisanom roku radi upisa u knjigu rođenih (član 16. stav 1.);
- 4) pisano ne obavijesti nadležni organ Republike Srpske o upisu državljanstva Federacije (član 22. stav 4.);
- 5) ne dostavi matičaru potvrdu o smrti bračnog partnera u propisanom roku (član 25. stav 2.);

- 6) ne prijavi smrt lica u propisanom roku (član 28. stav 1. u vezi sa članom 27. stav 2.);
- 7) izvrši upis smrti lica u matičnu knjigu umrlih bez potvrde o smrti (član 29. stav 3.);
- 8) o upisu smrti u matičnu knjigu ne obavijesti nadležno kantonalno ministarstvo u propisanom roku (član 32.);
- 9) u prijavi za upis navede netačne podatke (član 39. stav 2.);
- 10) ne upozna lice sa upisanim podacima u matičnu knjigu (član 41. stav 1.);
- 11) ne da podatke potrebne za obnavljanje matičnih knjiga koji su mu poznati ili njima raspolaže ili posjeduje ispravu o tim činjenicama (član 70. stav 3.).

Član 76.

(Nadležnost za podnošenje zahtjeva za prekršaje)

Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaje iz čl. od 73. do 75. ovog zakona mogu podnijeti lica ili organi predviđeni Zakonom o prekršajima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj.31/06).

XIV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 77.

(Važnost izvoda iz ranijih matičnih knjiga)

Matične knjige vođene do 9.5.1946. godine, kao i izvodi iz tih matičnih knjiga i uvjerenja koja se izdaju na osnovu tih matičnih knjiga imaju dokaznu snagu javne isprave.

Izvodi iz matičnih knjiga diplomatsko-konzularnih predstavništva i nadležnih tijela republika bivše SFRJ izdati o činjenicama koje se odnose na dokazivanje činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti državljanja Bosne i Hercegovine upisanih u matične knjige do 6.4.1992. godine smatraju se javnom ispravom.

Na osnovu isprava iz stava 2. ovog člana, na zahtjev stranke, organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige u kojem se nalazi posljednje prebivalište podnosioca zahtjeva rješenjem odobrava prijenos upisa u matične knjige.

Član 78.

(Matične knjige vjerskih zajednica)

Matične knjige koje pripadaju vjerskim zajednicama a koje su prema Zakonu o matičnim knjigama („Službeni list SRBiH“, br. 12/74, 38/86, 37/88 i 33/90) čuvali matičari, vratit će se nakon prepisivanja vjerskim zajednicama a najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Finansijska sredstva za prepisivanje matičnih knjiga iz stava 1. ovog člana osigurat će se u budžetu Federacije.

Vjerska zajednica dužna je omogućiti matičaru uvid u matične knjige koje čuva ta vjerska zajednica, ako su potrebni određeni podaci koji se upisuju u matične knjige o čemu matičar sastavlja službenu zabilješku.

Član 79.
**(Ovlaštenja za donošenje
podzakonskih propisa)**

Ovlašćuje se federalni ministar da u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donese:

- 1) propis o načinu vođenja matičnih knjiga;
- 2) propis o obrascima matičnih knjiga, indeksa matičnih knjiga i izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga i drugim obrascima predviđenim ovim zakonom;
- 3) propis o jedinstvenoj strukturi elektronske baze podataka za Registar iz člana 33. ovog zakona i načinu vođenja i korištenja Registra;
- 4) propis o zaštiti objekata i prostora za smještaj i čuvanje matičnih knjiga, spisa i Registra;
- 5) propis iz člana 10. stav 4. i propis iz člana 11. stav 3. ovog zakona.

Federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva propisat će postupak i obrazac prijave rođenja djeteta u zdravstvenoj ustanovi i van zdravstvene ustanove i postupak izdavanja potvrde i obrazac potvrde o smrti.

Federalni ministar u saradnji sa direktorom Federalnog zavoda za statistiku propisat će sadržaj obrasca za dostavljanje statističkoj službi podataka iz matičnih knjiga koji predstavljaju statističke podatke.

Propisi iz st. 2. i 3. ovog člana bit će doneseni u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 80.
**(Rok za polaganje ispita za matičara za lica koja obavljaju
te poslove do dana stupanja na snagu ovog zakona)**

Matičari i druga službena lica (državni službenici i namještenici) koji se na dan stupanja na snagu ovog zakona zateknu na poslovima vođenja matičnih knjiga nastavljaju obavljati te poslove u skladu sa ovim zakonom, s tim što su dužni položiti poseban stručni ispit za matičara iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 81.
**(Rok za osiguranje uvjeta za elektronsko
vođenje matičnog registra)**

Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik osigurat će uvjete potrebne za vođenje izvornika matičnih knjiga u elektronskom obliku i matičnog registra na osnovu matičnih knjiga koje se vode do dana stupanja na snagu ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Kantonalna ministarstva dužna su pružiti stručnu i drugu pomoć općini ili gradu u rješavanju pitanja iz stava 1. ovog člana.

Finansijska sredstva za potrebe iz stava 1. ovog člana osiguravaju se u budžetu Federacije.

Federalno ministarstvo osigurat će uvjete i uspostaviti sistem Jedinostvenog centralog registra u roku iz stava 1. ovog člana.

Član 82.
(Primjena ranijih propisa)

Do donošenja propisa iz člana 79. ovog zakona primjenivat će se Uputstvo o vođenju matičnih knjiga („Službeni list RBiH“, br. 21/93), Pravilnik o obrascima, registrima, izvodima i uvjerenjima o činjenicama iz matičnih knjiga („Službeni list RBiH“, br. 21/93) i Pravilnik o izdavanju izvoda iz matičnih knjiga namijenjenih inostranstvu („Službeni list RBiH“, broj. 21/93).

Član 83.
(Rješavanje postupaka pokrenutih do dana stupanja na snagu ovog zakona)

Postupci upisa činjenica u matične knjige, ispravke činjenica i druga pitanja koja se odnose na podatke iz matičnih knjiga koji su pokrenuti a nisu okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se prema odredbama ovog zakona.

Član 84.
(Prestanak primjene ranijeg Zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o matičnim knjigama („Službeni list RBiH“, br. 20/92, 13/94).

Član 85.
(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

PREDSJEDAVAJUĆA
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

Karolina Pavlović, prof.

PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

Dr. Denis Zvizdić